

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefinstituut te SCHOTEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	31336
Instelling	Sint-Jozefinstituut
Directeur	Rit MELIS
Adres	Jozef Hendrickxstraat 153 - 2900 SCHOTEN
Telefoon	03-680.15.80
Fax	03-658.14.16
E-mail	info@sjs.be
Website	http://www.sjs.be
Bestuur van de instelling	VZW OCBA
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
Scholengemeenschap	SGKSO Voorkempen
Adres	Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN
CLB	Vrij CLB Voor - en Noorderkempen
Adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-04-2015, 28-04-2015, 29-04-2015, 30-04-2015, 04-05-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	04-05-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	29-05-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vinciane VANDERHEYDE
Teamleden	Erik DE BOU, Marc SMEULDERS, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2010/7841/014)	9
3.1.1.3 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	12
3.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003)	13
3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en in de tweede graad tso in de studierichtingen Industriële wetenschappen (leerplan D/2002/0279/048a), Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2002/0279/048b) en Elektrotechnieken (leerplan D/2002/0279/048d).....	15
3.1.1.6 Engels in bso derde graad (Leerplan D/2012/7841/058)	18
3.1.1.7 Frans in tso derde graad (Leerplannen D/2004/0279/001 en D/2014/7841/008)	18
3.1.1.8 Toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichtingen Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/081)	20
3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso tweede graad Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049)	22
3.1.1.10 Specifiek gedeelte in bso derde graad Lassen-constructie (leerplan D/2010/7841/031)	23
3.1.1.11 TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	26
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Leerbegeleiding	29
4.2 Evaluatiepraktijk	31
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?.....	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	37
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	39
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	39

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Jozefinstituut te Schoten heeft een zesjarige structuur en biedt, naast een A-stroom en een B-stroom, studierichtingen aan binnen de nijverheidssector in het tso en het bso. De basisopties en beroepenvelden van de eerste graad ondersteunen de doorstroming naar de bovenbouw. Het aanbod in de tweede en derde graad situeert zich binnen het studiegebied Mechanica-elektriciteit.

Met uitzondering van het eerste leerjaar van de eerste graad is de school de enige aanbieder in de regio van de basisopties in het tweede leerjaar van de eerste graad en van de andere studierichtingen in het bso en het tso. Volgend schooljaar start de school met een nieuwe richting gericht op wetenschappen en techniek in de eerste graad en met de studierichting Industriële ICT in de tweede graad. De school kende sinds de laatste doorlichting een lichte daling van het aantal leerlingen.

In verhouding tot de Vlaamse referentiewaarden ligt het aantal A-attesten in de eerste graad lager en het aantal B-attesten hoger. De school heeft een instroom van leerlingen met zeer diverse talenten die ze na de eerste graad zo goed mogelijk oriënteert naar de juiste studierichting in het tso en het bso, hoofdzakelijk binnen het eigen aanbod. In het bso en het tso is het attesteringsbeeld wisselend voor de verschillende studierichtingen. Voor sommige studierichtingen sluit het aan bij de referentiewaarden voor het Vlaamse gemiddelde en voor andere studierichtingen is het minder gunstig. Het gemiddelde studiesucces van leerlingen die vanuit het tso naar het hoger onderwijs doorstromen is evenwel hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

Het recentelijk geactualiseerde pedagogisch project van de school gebaseerd op de pijlers 'preventie, begeleiden en begrenzen' wijzen op de sterk leerlinggerichte invulling van het pedagogische project. In een klimaat van vertrouwen, respect en veiligheid (preventie), waar leerlingen ook voldoende aandacht opbrengen voor discipline en het respecteren van de leefregels (begrenzen), wil het schoolteam de leerlingen helpen zich te ontwikkelen en te leren (begeleiden). De school maakt haar visie waar op een heel aantal vlakken. Het algemene leer- en leefklimaat verdient een positieve waardering. Een getrappt sanctiebeleid gecombineerd met een goed uitgebouwde socio-emotionele begeleiding (helpdesk), een volgehouden aandacht voor de infrastructuur en uitrusting en tenslotte een positief engagement en gedegen vakdeskundigheid van de meeste personeelsleden vormen hiervoor de basis.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie overwegend goed is. Voor een aantal vakken voldoet de leerplanrealisatie niet omwille van beperkte (Frans in de eerste graad en in de derde graad tso) of belangrijke (toegepaste fysica in de tweede graad en Engels in derde graad van het bso) lacunes in het aanbod aan leerplandoelstellingen en een onvoldoende representatieve evaluatiepraktijk. In het algemeen is de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen voor verbetering vatbaar in alle doorgelichte vakken.

De school ent haar werking rond de vakoverschrijdende eindtermen op haar opvoedingsproject. De schoolleiding stuurt de werking aan en slaagt erin om een breed draagvlak te creëren voor het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. Voor de contexten 'ICT' in de eerste graad en 'omgeving en duurzame ontwikkeling' in alle graden, wordt de meerderheid van de eindtermen bij de meeste leerlingen met de nodige diepgang nagestreefd. De opvolging van de organisatie en de uitvoering van de werking in verband met de vakoverschrijdende eindtermen zijn voor verbetering vatbaar.

In het kader van de leerbegeleiding gaat er veel aandacht naar het ondersteunen van leerlingen met leerstoornissen. De leerlingen leren goed te plannen, zelfstandig te werken en de juiste studiehouding te ontwikkelen. Bij tegenvallende resultaten wordt er voldoende remediëring aangeboden. Algemeen is de leerbegeleiding sterker uitgebouwd in de eerste graad dan in de tweede en de derde graad. De school informeert de ouders regelmatig over de leervorderingen van de leerlingen. Mogelijkheden voor verbetering situeren zich voor een aantal vakken in de volgende aspecten: het nakijken van de leerlingennotities, het gebruiken van activerende didactische werkvormen, de aandacht voor het leren leren en vakspecifieke leerstrategieën en het vermelden op de rapporten van de oorzaken van tekorten en van de te ondernemen remediëring.

Om de evaluatiepraktijk te ondersteunen voorziet de school in een afsprakenkader op organisatorisch en inhoudelijk vlak. Voor de implementatie wordt de verantwoordelijkheid gelegd bij de vakgroepen en rekent de directie op de deskundigheid en de verantwoordelijkheidszin van de leraren. Vakgroepen en leraren staan voor de uitdaging om vanuit een grondige leerplanstudie de afstemming van de evaluatiepraktijk op het leerplanconcept te verbeteren en hiervoor de reeds aanwezige goede praktijk met elkaar te delen.

Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen is vastgesteld dat de school de risico's voldoende beheerst. De organisatie van de risicobeheersing verloopt voldoende systematisch en de school neemt maatregelen om de werkpunten van interne en externe verslagen aan te pakken. Er werden nog enkele tekorten gedetecteerd. De directie heeft zich geëngageerd om deze tekorten weg te werken.

Er is een aanzet om de kwaliteitszorg op school uit te bouwen. Men kan evenwel nog niet spreken van een systematische en cyclische aanpak, omdat de school nog te weinig de effecten van haar acties in kaart brengt.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie van een aantal vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies, beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 B	natuurwetenschappen	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal	natuurwetenschappen	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 2 TSO Elektriciteit-elektronica	wiskunde	toegepaste fysica
Graad 2 TSO Elektromechanica	wiskunde	toegepaste fysica
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	wiskunde	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	wiskunde	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Elektrische installaties	Engels	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	Engels	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	Frans	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Frans	
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	elektromechanische processen
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid	De visie en planning voldoen. De school heeft een eigen visie uitgewerkt die gerelateerd is aan haar pedagogisch project, een brede vorming en aan de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De bijdrage van vakken, projecten en andere initiatieven aan de VOET worden in kaart gebracht. Er is nog geen duidelijk zicht op de lacunes bij het nastreven van de VOET. Er ligt een plan voor om dit aan te pakken, maar de timing en werkwijze zijn nog weinig concreet. Momenteel zijn er nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat voor wat het kunnen nastreven van de VOET betreft. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking zijn in handen van de directie en van de werkgroep VOET. De schoolleiding treedt stimulerend op en ondersteunt de VOET-werking. Zij creëert een draagvlak voor de informatieverzameling over activiteiten bij het volledige team. De werkgroep VOET neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich, zorgt voor ondersteuning door middel van het digitaal platform en geeft feedback op de inventarisatie. De vakwerkgroepen of hun verantwoordelijken en heel wat leraren zijn actief bij de projecten betrokken, waardoor er een breed draagvlak is. De school investeert in de communicatie over de VOET en zorgt ervoor dat haar visie en aanpak gekend is. Het schoolteam wordt op personeelsvergaderingen geïnformeerd en de ouders en de leerlingen door middel van digitale en klassieke media.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts uitzonderlijk tot bijstellingen. Om de inspanningsverplichting meer volledig en betrouwbaar in kaart te kunnen brengen, is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch aangepast. Er is aandacht voor de relatie tussen de eindtermen van de contexten en de stam. Deze ingrepen moeten de school in staat stellen alle VOET op een kwaliteitsvolle manier bij alle leerlingen na te streven.
Ontwikkeling	De school neemt een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar het bereik en de effectiviteit ervan zijn beperkt. Het schoolteam werd geïnformeerd over de geactualiseerde VOET en ondersteund bij het uitwerken van de registratieprocedure. Voor een aantal specifieke domeinen wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet in een planmatige aanpak van de deskundigheidsontwikkeling. Er zijn nog geen verdere professionaliseringsinitiatieven gepland.
Uitvoering
ICT	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. In de A-stroom komen de meeste doelen in verband met ICT aan bod binnen het lesuur 'leren leren en ICT', maar ook

geïntegreerd in vakken van de basisvorming zoals natuurwetenschappen, geschiedenis, plastische en muzikale opvoeding. Nogal wat van deze activiteiten zijn specifiek geënt op de behoeften van de leerlingen. In de A- en de B-stroom komen ook verschillende educatieve projecten aan bod waarbij ICT-vaardigheden (creatief vorm geven, communiceren en informatie opzoeken, verwerken, bewaren en voorstellen) worden ingezet.

**Uitvoering
Omgeving en duurzame
ontwikkeling**

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school heeft een visie die ze inhoudelijk en organisatorisch sterk ondersteunt. De school wil bij de leerlingen een blijvende, zorgende houding en verwondering opwekken voor natuur en milieu en verantwoord omgaan met grondstoffen. Natuur- en milieueducatie zijn belangrijke pijlers om haar pedagogisch project waar te maken. Op de school bestaat er een werkgroep 'gezondheid, veiligheid en milieu'. De school kent een traditie op het vlak van milieuzorg en werkt samen met externe partners met het oog op inhoudelijke ondersteuning. Bewijzen hiervan zijn het behalen van de logo's 'Groene school' van Milieuzorg op School (MOS), de samenwerking met Natuurpunt in het kader van inleefdagen en de 'Wereldmeerdagse' voor eerste graad. De werking is ook ingebed in de lokale omgeving, onder meer via de samenwerking rond afvalverwerking en –sortering met de gemeente.

3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet niet

In het eerste leerjaar en het tweede leerjaar Industriële wetenschappen en Mechanische technieken voldoen het aanbod en de evaluatie van de leerplandoelen voor schrijfvaardigheid niet. In het tweede leerjaar Mechanische technieken is de evaluatie onvoldoende representatief voor de leerplandoelen voor lezen, luisteren, mondelinge interactie en spreekvaardigheid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen voor schrijfvaardigheid worden onvoldoende geoefend. Het schrijfvaardigheidsonderwijs wordt sterk beperkt tot het invullen van de werkboeken bij het leren van grammatica en woordenschat. Leerlingen schrijven veel te weinig functionele teksten tijdens het schooljaar. De eindtermen 29 (een tekst schrijven), 30 (een bericht opstellen), 32 (gebruik maken van omgangsvormen en beleefdheidsconventies) en 33 (persoonlijke, ook digitale correspondentie voeren) komen niet of te weinig aan bod. Op deze manier is er geen leerproces mogelijk omdat de kenniselementen niet genoeg schriftelijk aangewend worden in nieuwe gebruiksccontexten

De lees- en luistervaardigheid krijgen voldoende aandacht. Er is genoeg variatie in tekstsoorten en de teksten en opdrachten beantwoorden aan het door het leerplan vereiste niveau. De vakgroep benadrukt het belang van de spreek- en gespreksvaardigheid en trekt heel wat tijd uit om de leerlingen veel oefenkansen te geven. Nagenoeg alle eindtermen worden aangeboden. Enkel het geven van een mening wordt niet gericht genoeg ingeoefend (ET 17). De leerlingen vertonen spreekdurf. De communicatie in de lessen verloopt hoofdzakelijk in het Frans. Dit ondersteunt het leren van de taal. Er is voldoende samenhang tussen het leren van kennis en het ontwikkelen van lees-, luister- en spreekvaardigheid.

Door middel van de inhouden van een aantal teksten, het beeldmateriaal in het leerboek en de uitstap naar Brussel maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur. Er wordt nog weinig gebruikgemaakt van het internet en audiovisueel materiaal om de cultuur in de klas te brengen.

Er is aandacht voor strategieën vooral bij het leren van grammatica en

woordenschat. De leerlingen reflecteren over het taalsysteem en de taalstructuren. Er wordt gewerkt met stappenplannen voor grammatica. De leerlingen leren ook de grammaticale compendia en woordenlijsten van het leerboek gebruiken. De strategieën voor het succesvol uitvoeren van taaltaken voor de vaardigheden worden minder gericht onderwezen.

Het onderwijs biedt heel wat mogelijkheden aan de leerlingen om de vakattitudes te verwerven. Er wordt nog niet altijd gericht over gereflecteerd met de leerlingen, bijvoorbeeld door middel van zelfevaluatie.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van taken en toetsen voor het dagelijks werk en drie examens per schooljaar. De vakgroep hanteert een verhouding van 40 % voor het dagelijks werk en 60 % voor de examens. Verder zijn er nauwelijks afspraken, wat leidt tot een weinig gelijkgerichte praktijk.

De evaluatie van de schrijfvaardigheid is onvoldoende representatief voor de leerplandoelen in alle lesgroepen. In het tweede leerjaar Mechanica-elektriciteit worden er voor lees-, luister-, spreek- en gespreksvaardigheid eveneens te weinig eindtermen geëvalueerd om te kunnen nagaan of de leerlingen ze bereiken. De vaardigheden worden enkel geëvalueerd tijdens de examens. Als gevolg hiervan heeft het cijfer voor het dagelijks werk enkel betrekking op de kenniscomponent. En bij de berekening van het jaarresultaat komt ongeveer 70 % van het totaal aantal punten op de kenniscomponent te liggen. Dit strookt niet met het leerplan. Bovendien krijgen de leerlingen en de leraren hierdoor geen correct beeld van de leervorderingen van de leerlingen voor taalvaardigheid en kan bijgevolg de remediëring niet voldoende afgestemd worden op de noden. De evaluatiepraktijk staat in die zin haaks op de beleidsoptie en alle andere inspanningen van de vakgroep om de leerlingen intensief te ondersteunen in het leerproces.

In het eerste en het tweede leerjaar Industriële wetenschappen is de evaluatie van de lees- luister- spreek- en gespreksvaardigheid voldoende representatief voor de leerplandoelen. Het lezen en het luisteren worden frequent getoetst zowel tijdens het jaar als bij examens. De vraagstelling sluit aan bij het vereiste verwerkingsniveau. Het variëren van de tekstsoorten is voor verbetering vatbaar: prescriptieve en artistiek-literaire teksten komen weinig aan bod. Ook de beoordeling van spreek- en gespreksvaardigheid gebeurt regelmatig, maar de afstemming van de evaluatie op de eindtermen is nog niet optimaal. Een aantal eindtermen komen niet aanbod in de evaluatie: het luidop lezen (ET 13 en 14), het meedelen van informatie uit teksten (ET 15), het geven van een mening (ET 17).

De kenniscomponent wordt zeer uitgebreid bevraagd in communicatieve contexten.

De vakgroep levert een bijdrage tot de evaluatie van de gedragsattitudes.

Leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vraagstelling op de examens sluit doorgaans aan bij deze in de lespraktijk. Voor de examens is de puntenverdeling over de leerplancomponenten voldoende transparant. Op toetsen en examens wordt ook het te behalen aantal punten aangegeven bij elke vraag. De productieve vaardigheden worden leraarafhankelijk geëvalueerd op basis van scorewijzers met doordachte criteria. In die zin is de evaluatie

transparant. De leerlingen krijgen echter weinig informatie over de manier waarop het eindresultaat berekend wordt. De leraren hebben hier nog niet voldoende over nagedacht en er bestaan geen afspraken over. Het is verder weinig duidelijk op welke manier de 'orde' wordt beoordeeld en welk aandeel dit aspect krijgt in de totale beoordeling.

De leerlingresultaten zijn behoorlijk tot goed. Ze zijn evenwel niet representatief voor het bereiken van de eindtermen door de leerlingen voor het tweede leerjaar mechanische technieken aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. Er is veel aandacht voor de motivatie van de leerlingen. De lessen verlopen doorgaans interactief, maar soms nog erg leraargestuurd. Het leren wordt geconcretiseerd door middel van het gebruik van een taalportfolio, met als doel om het eigen taalvaardigheidsniveau in te schatten en op scharniermomenten te reflecteren over de eigen leervorderingen. De vakgroep is nog zoekende naar een optimaal gebruik van deze taalportfolio. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda. Leerlingen krijgen ook mondeling studietips. Er is een aanzet tot begeleid zelfstandig werken bij het inoefenen van kennis. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking en verbetering.

De school heeft structureel voorzien in remediëringslessen telkens op vrijdag tijdens de middagpauze. In het leerlingvolgsysteem wordt systematisch geregistreerd welke leerlingen er komen naar de bijwerkklassen en welk onderwerp werd behandeld. Voor de andere leerlingen is dit niet het geval. De verantwoordelijkheid voor de remediëringsinitiatieven ligt verder bij de individuele leraar. De leerlingen kunnen steeds terecht voor extra uitleg. De studieresultaten en effecten van de remediëringsinitiatieven worden opgevolgd op klassenraden. De remediëring betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent. Er is nog een marge voor verbetering van de remediëring van de tekorten voor de vaardigheden.

In de vakgroep bestaat de neiging om de verwachtingen ten aanzien van de leerlingen te dempen vanuit de idee dat de technisch getalenteerde leerlingen niet van taalleren houden en er moeilijkheden mee hebben. Dit verwachtingspatroon houdt het risico in dat het taalleren belemmerd wordt.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met projectiemogelijkheden. De school beschikt over een uitgebreid computerpark, maar de computerlokalen zijn beperkt toegankelijk voor de algemene vakken omdat ze meestal worden gebruikt voor de vakken van de specifieke vorming. De vakgroep heeft de uitdrukkelijke wens om vaker te beschikken over een computerlokaal. De lokalen zijn beperkt aangekleed met didactische en culturele posters die de taal en de cultuur aanschouwelijk maken.

De integratie van ICT gebeurt vooral door het gebruik van het bordboek. Leerlingen worden ook geïnformeerd over de software met extra oefeningen bij het leerboek. Er wordt evenwel niet opgevolgd of de leerlingen het gebruiken. Het verwerven en verwerken van informatie via het internet blijft nog beperkt.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg Vorming</i>	Het overleg in de eerste graad berust vooral op het uitwisselen van informatie. Er worden weinig afspraken gemaakt met een bindend karakter. Hierdoor vertoont de kwaliteit van de onderwijspraktijk heel wat verschillen. De vakwerking heeft in die zin slechts een beperkte hefboomfunctie voor de kwaliteitszorg, hoewel een aantal vernieuwingen zoals het talenportfolio ingang hebben gevonden. Er werden de laatste twee jaren een aantal nascholingen gevolgd. Naar aanleiding van de doorlichting heeft de vakgroep een beroep gedaan op de pedagogische begeleider. De vakgroepleden zijn leergierig en staan open voor verandering.
--	---

3.1.1.3 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Het didactisch materiaal en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatie is valide en de leerlingen krijgen voldoende begeleiding.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen worden aangeboden. De leerlingen leren zelfstandig massa, volume en temperatuur bepalen. Het aflezen van meetinstrumenten, het hanteren van determineerkaarten en het interpreteren van grafieken komen aan bod. De leerlingen leren observeren uit waarnemingen tijdens de biotoopstudie en uit actueel beeldmateriaal dat de lessen ondersteunt. De wetenschappelijke vaardigheden van de leerlingen worden ontwikkeld maar niet geëvalueerd (algemene doelstellingen AD1 t.e.m. AD6). Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de doelstellingen over wetenschap en samenleving (algemene doelstellingen AD7 t.e.m. AD10) voldoende aan bod.
---	--

Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Het studiepeil is goed. De samenhang binnen de graad wordt bewaakt.

In het tweede leerjaar kwamen vorig schooljaar de leerinhouden over straling (doelstellingen B65 en B66) in geen enkele klasgroep aan bod.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	Twee derden van de lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelstellingen zijn aanwezig. Leraren hebben de afgelopen jaren veel eenvoudige experimenteerbenodigdheden binnengebracht in de wetenschapslokalen. Dit bevordert de realisatie van het nieuwe leerplanconcept.
---	---

De lokalen zijn uitgerust met internetverbinding en beamer. De integratie van ICT voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt ingang.

Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Er gebeuren ook inspanningen om het materiaal over te brengen naar de toegewezen klaslokalen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is gericht op de leerplandoelstellingen, maar niet altijd evenwichtig. Er is veel variatie in de vraagstelling. Experimentele vaardigheden en specifieke vakattitudes worden niet voldoende geëvalueerd. De puntenverdeling is voor de leerlingen duidelijk weergegeven op toetsen en examens. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd.
---	--

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot studie en bereiden goed voor op de examens. Het klasklimaat is rustig en gericht op leren. De opbouw van de lessen is gevarieerd, interactief en de leerlingen werken gemotiveerd mee. Het lesmateriaal is gestructureerd en sluit aan bij de lesstructuur. De leerlingen krijgen hulp bij het plannen en de studiehouding. Tijdens de lessen wordt expliciet aandacht besteed aan 'leren leren', met aandacht voor structureren en schematiseren. Het onderwijs kadert in actuele contexten. Verwijzingen naar de leefwereld en samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. Demonstratieproeven en multimediatoepassingen visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Het digitale platform wordt benut voor bijkomende informatie en illustraties.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De deskundigheidsbevordering draagt bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen en vormingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen en om nieuwe leerplannen te implementeren. De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. Voor de begeleiding van de leerlingen en het afstemmen van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Er is collegiale samenwerking. Leraren wisselen vlot lesmateriaal en evaluatievragen uit. Nascholingservaringen worden doorgegeven en de effecten van nascholing zijn zichtbaar in de klaspraktijk. De vakgroep ziet terecht werkpunten in het nog beter afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en het uitbreiden van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

3.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2010/7841/003)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende en op een goed beheersingsniveau aangeboden. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De leerlingen krijgen voldoende begeleiding.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod van de leerplandoelstellingen vertrekt veelal van de in het leerplan vermelde leerstrategieën (gelijkenissen en verschillen ontdekken en weergeven, met concrete voorbeelden aantonen/illustreeren, wetenschappelijke kennis verbinden met dagelijkse waarnemingen, ...). Het is contextrijk, evenwichtig en verspreid over verschillende leerplandoelstellingen. Het beheersingsniveau is afgestemd op de leerplandoelstellingen. Tijdens de lessen worden verbanden gelegd tussen de verschillende thema's. Leerlingen voeren onder andere een geleide herfstwandeling uit en ontwerpen een gezond menu. Positief is het vakoverschrijdend werken onder andere tijdens de projectweek ('fit en gezond').

In de onderwijspraktijk vormt het leerboek tot nog toe een sterkere leidraad dan het leerplan en een aantal leerplandoelstellingen kwamen vorig schooljaar door tijdsgebrek niet aan bod.

De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een onderzoekje toetsen aan een veronderstelling ...) komen te weinig aan bod bij het realiseren van de leerplandoelstellingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De helft van de lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelstellingen zijn aanwezig. Leraren hebben de afgelopen jaren veel

eenvoudige experimenteerbenodigdheden binnengebracht in het wetenschapslokaal. Dit bevordert de realisatie van het nieuwe leerplanconcept.

De lokalen zijn uitgerust met internetverbinding en beamer. De integratie van ICT als leermiddel in de lessen, voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt ingang.

Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Er gebeuren ook inspanningen om het materiaal over te brengen naar de toegewezen klaslokalen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school opteert voor gespreide evaluatie. De evaluatiepraktijk is veeleer product- dan procesgericht, in tegenstelling met wat het leerplan vraagt. In de praktijk wordt dit vertaald in een aantal toetsen en af en toe een synthese oefening of zelfcontrole-oefening. De meeste toetsvragen zijn te kennisgericht. Er komen te weinig leerplandoelen aan bod en de afstemming op de leerplandoelen is niet altijd duidelijk. Vanaf dit schooljaar is er een positieve evolutie. Een gewijzigde aanpak met onder andere het invoeren van leerschema's en zelfreflectie of zelfevaluatie verhogen de leerlingbetrokkenheid.

De wetenschappelijke vaardigheden (metingen uitvoeren, waarnemen, een natuurwetenschappelijk probleem herleiden tot een onderzoeksvraag,...) worden nog onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Leerschema's en kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot studie. Het klasklimaat is rustig en gericht op leren. De opbouw van de lessen is gevarieerd, interactief en de leerlingen werken gemotiveerd mee. Leerlingen leren gericht waar te nemen. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen. Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.

Het lesmateriaal is gestructureerd en sluit aan bij de lesstructuur. De leerlingen krijgen hulp bij het plannen en de studiehouding. Tijdens de lessen wordt expliciet aandacht besteed aan 'leren leren', met aandacht voor structureren en schematiseren. Het onderwijs kadert in actuele contexten. Verwijzingen naar de leefwereld en samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. Demonstratieproeven en multimedietoepassingen visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Het digitale platform wordt goed benut voor bijkomende informatie en illustraties.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De deskundigheidsbevordering draagt bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen en vormingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen en om nieuwe leerplannen te implementeren. De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. Er is collegiale samenwerking. Leraren wisselen vlot lesmateriaal en evaluatievragen uit. Nascholingservaringen worden doorgegeven en de effecten van nascholing zijn zichtbaar in de klaspraktijk. De vakgroep ziet terecht werkpunten in het nog beter afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en het uitbreiden van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

3.1.1.5 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en in de tweede graad tso in de studierichtingen Industriële wetenschappen (leerplan D/2002/0279/048a), Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2002/0279/048b) en Elektrotechnieken (leerplan D/2002/0279/048d)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De meerderheid van leerlingen bereikt de eindtermen en de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De leerplanrealisatie kent overwegend positieve kenmerken. In beide graden
<i>Volledigheid</i>	worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van de graadleerplannen in
<i>Evenwicht</i>	de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod is afgestemd op het
<i>Beheersingsniveau</i>	verwachte beheersingsniveau van het leerplan. De vakoverschrijdende
<i>Samenhang</i>	eindtermen binnen de verschillende aspecten van de stam en rond leren leren
	worden veeleer impliciet behandeld.

Uit de inputgegevens en de commentaren op rapporten en klassenraden blijkt dat vooral in de eerste graad de vakgroep geconfronteerd wordt met een relatief zwakke instroom of leerlingen met een tanende studiemotivatie. De vakgroep trapt niet in de valkuil van normverlaging en laat de leezorg niet overheersen op de leerplangerichtheid. Toch zet deze situatie een druk op de leerplanrealisatie en vooral op de afwerking van de leerinhouden die op het einde van het schooljaar worden gepland.

De eisen van het leerplan van de eerste graad rond de tijdsbesteding aan de verschillende clusters van doelstellingen worden goed ingewilligd: basisniveau en elementair niveau samen voor minimaal 70 %. De verantwoording voor derden is echter onvoldoende transparant. De vakgroep besteedt in beide graden aandacht aan de koppeling van de theorie aan voorbeelden uit andere vakgebieden in functie van vakoverstijgend leren.

ICT wordt in beide graden ingezet als demonstratiemiddel. Er zijn initiatieven om de ICT-verwachtingen op leerlingenniveau in de eindtermen en de leerplannen in te lossen. Leraargebonden wordt het digitaal platform ingezet als oefenplatform voor de leerlingen.

Er zijn enkele knelpunten, vooral rond de ontwikkeling van de parate kennis en competentiegericht onderwijzen.

De leerplannen in de eerste en de tweede graad stellen dat een aantal begrippen, rekenregels en eigenschappen tot de parate kennis van de leerlingen behoren om flexibel te kunnen rekenen. Deze parate kennis is bij een relatief grote groep van leerlingen ontoereikend. Dit heeft een negatieve invloed op het lestempo, op het inzichtelijk werken en op de resultaten van de betrokken leerlingen.

In haar vademecum stelt de school dat leren gericht is op "het ontwikkelen van competenties: kennis, vaardigheden en attitudes". Ook de leerplannen verwachten dat naast kennis gewerkt wordt aan de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De inlossing van deze verwachtingen staat onder druk omdat de klemtoon overwegend ligt op de ontwikkeling van kennis en rekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige

taalvaardigheden) komen veeleer sporadisch aan bod. Er is ook nog een weg te gaan om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De beschikbare materiële uitrusting in de leslokalen beantwoordt aan de minimale vereisten om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. Het computerpark biedt mogelijkheden om ICT-integratie zowel op lerarenniveau als op leerlingenniveau te ondersteunen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De medianen van de jaarresultaten van de voorbije twee schooljaren situeren zich in alle leerjaren van de eerste en de tweede graad in het interval [60 % - 70 %]. De spreiding van de resultaten binnen een klas is in sommige klassen groot. In de basisoptie mechanica-elektriciteit zijn er relatief veel jaaronvoldoendes. De resultaten voor wiskunde sluiten aan met de resultaten voor de andere vakken. Als een leerling tekorten heeft voor wiskunde, dan heeft deze meestal ook tekorten voor andere vakken. Uit de leerlingenrapporten en uit de verslagen van de klassenraden blijkt dat de school geconfronteerd wordt met een aantal leerlingen die de adviezen en de bijsturingen van de leraren onvoldoende ernstig nemen. Zo ontstaan er extra hiaten in de basiskennis voor wiskunde. Deze situatie heeft een negatieve invloed op het leerrendement van de betrokken leerling.

De evaluatiepraktijk bevat overwegend positieve kenmerken. De vakgroep beantwoordt in de evaluatie aan de eisen van het leerplan rond de tijdsbesteding aan de verschillende clusters van doelstellingen (basisniveau en elementair niveau samen voor minimaal 70 %). De aanbevelingen van het leerplan rond de tijdsbesteding aan getallenleer / meetkunde wordt goed opgevolgd. Gemeenschappelijke examens, toetsen en verbeterersleutels in parallelklassen waarborgen de objectiviteit. De examens bevatten een transparante puntenverdeling en verbeterersleutels. De vraagstelling is degelijk en de normering voldoet. De toetsen en examens zijn afgestemd op de verwerkingsniveaus voor de verschillende leerplancomponenten. De examens worden in overleg opgesteld en soms opgesplitst in een deel met rekentoestel en een deel zonder rekentoestel. De leerlingen weten wat op de toetsen van hen wordt verwacht. Ze krijgen individuele feedback over hun resultaten. De remediëring is afgestemd op de noden van de individuele leerlingen. Op sommige examens worden de leerlingen uitgedaagd om hun leerattitude te evalueren.

Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen te motiveren voor de wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten (Kangoeroewedstrijd, Pisa-onderzoek).

De evaluatiepraktijk bevat ook nog enkele knelpunten. De examens zijn soms volumineus met een overwicht aan opgaven rond rekenvaardigheden. De evaluatie van denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden en wiskundige taalvaardigheden is veeleer beperkt. De verwachting in de leerplannen om parate kennis geregeld in de loop van het jaar te toetsen, wordt onvoldoende ingewilligd.

Hoewel de eindtermen (ET) en de leerplannen naast kennis ook vakgebonden vaardigheden en attitudes benadrukken (A-stroom: ET 41-47, tso: ET 1-5) wordt over het beheersen van deze minimumdoelen weinig of geen schriftelijke communicatie gevoerd naar de leerlingen. De studiemotivatie en het doorzettingsvermogen worden hierdoor onvoldoende geprikkeld. De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen werden nog niet

besproken in de vakgroep. Ze hebben dan ook geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of tot een meting bij de eigen leerlingen via de paralleltoetsen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Er is aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. De leerlingen worden met veel zorg als persoon benaderd. Voor leerlingen van de eerste graad wordt er wekelijks een vast remediëringsuur aangeboden. Een motiverend klasmanagement en een ordelijk onderwijs- en leerproces ondersteunen het leren leren van de leerlingen. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De leraren werken aan de ontwikkeling van een goede studiehouding en verbetering van het leerproces. Het studiemateriaal is gestructureerd en afgestemd op het niveau van de leerlingen.

De koppeling van de leerbegeleiding aan de eindtermen 'leren leren' is veeleer beperkt. Iedereen rijkt wel studietips aan, maar voor een structurele aandacht voor het 'leren leren' en vooral de ontwikkeling van denk- en redeneervaardigheden is nog een weg te gaan.

De klemtoon in de lessen ligt vooral op niveau-differentiatie en interesse-differentiatie. Tempo-differentiatie en leerstijlen-differentiatie worden toegepast in de verschillende remediëringsactiviteiten.

Het taalgebruik van de leraren is verzorgd. De aandacht voor de instructietaal is goed. Het taalgebruik van de leerlingen is, afhankelijk van de waakzaamheid van de leraar, geregeld dialectisch gekleurd. Leraarafhankelijk worden leerlingen aangezet om oplossingsstrategieën te verwoorden en te noteren.

Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen.

De curatieve leerbegeleiding uit zich onder meer in inhaallessen en het geven van extra taken. De remediëring is zowel afgestemd op de noden van de leerlingen als op de leerplandoelen. Het digitale schoolplatform wordt ingezet als remediëringsforum.

De agenda's worden gecontroleerd door de klastitularis. De meeste leerlingen-agenda's en leerlingencursussen zijn volledig en verzorgd. De leerlingennotities worden zelden gecontroleerd op volledigheid of correctheid door de vakleerkracht. Dit resulteert in onverbeterde fouten in de invulboeken. De mogelijkheid in de agenda's om de studieplanning te ondersteunen, wordt beperkt benut.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

Kenmerkend voor de vakgroep wiskunde is vooral de zorg voor elke individuele leerling. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. De aanvangsbegeleiding krijgt op een efficiënte wijze vorm en inhoud, zowel op schoolniveau als op vakgroepniveau. Nieuwe leraren zijn tevreden over hun opvang in de vakgroep.

Er is voldoende horizontaal en verticaal overleg om de realisatie op elkaar af te stemmen. Er zijn nog mogelijkheden om de vakgroepwerking sterker aan te wenden als hefboom voor kwaliteitsverbetering rond de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding.

In het verleden waren er contacten met het basisonderwijs rond de wederzijdse aanpak van de wiskunde.

3.1.1.6 Engels in bso derde graad (Leerplan D/2012/7841/058)

Voldoet niet

De eindtermen worden onvoldoende aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De school heeft het onderwijs van het Engels in de basisvorming voor het eerst ingevoerd twee jaar geleden naar rato van één lesuur per week. Het onderzoek heeft uitgewezen dat er vorig schooljaar heel wat lessen zijn weggevallen (van 25 % tot 30 % in sommige lesgroepen) omwille van de stages van de leerlingen of andere extramurale activiteiten. In deze omstandigheden kan het leerplan onmogelijk worden gerealiseerd.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	Het onderwijs is sterk gericht op het leren van grammatica en woordenschat en te weinig op het verwerven van vaardigheden. Uit de notities van de leerlingen blijkt dat de vaardigheden nauwelijks aan bod zijn gekomen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	Aansluitend bij het onderwijsaanbod betreft de evaluatie ook bijna uitsluitend de kenniscomponent van het leerplan. Vorig schooljaar werden het lezen, luisteren, spreken en schrijven elk slechts één keer geëvalueerd in het eerste leerjaar van de derde graad en één keer in het tweede leerjaar van de derde graad. De resultaten van de leerlingen zijn dan ook weinig richtinggevend voor het bereikte studiepeil. De rapporten voor Engels bevatten geen commentaren.
Leerbegeleiding <i>Preventief Curatief</i>	Er zijn weinig sporen van preventieve leerbegeleiding. Leerlingen kunnen evenwel altijd terecht om extra uitleg. Remediëeringsinitiatieven worden niet geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.
Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met projectiemogelijkheden. De school beschikt over een uitgebreid computerpark, maar de computerlokalen zijn beperkt toegankelijk voor de algemene vakken omdat ze meestal worden gebruikt voor de vakken van de specifieke vorming.

3.1.1.7 Frans in tso derde graad (Leerplannen D/2004/0279/001 en D/2014/7841/008)

Voldoet niet

De eindtermen voor schrijfvaardigheid worden onvoldoende aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	In het algemeen is het onderwijs van de taal gericht op het verwerven van taalvaardigheid in communicatief relevante algemene en ook beroepsgerichte contexten. Hierbij maken de leerlingen kennis met authentieke documenten en voeren ze relevante opdrachten uit. De vakgroep hanteert de visie dat de lees- en luistervaardigheid en vooral ook de spreek- en gespreksvaardigheid belangrijk zijn voor het leerlingenpubliek met het oog op hun toekomstige professionele activiteiten. Hij ziet hierbij over het hoofd dat de eindtermen voor schrijfvaardigheid ook moeten aangeboden worden omdat ze behoren tot de minimale onderwijsdoelen die elke leerling moet bereiken. Leerlingen schrijven te weinig functionele teksten. Het schrijven van een mededeling (ET 29), een formele en informele brief en een e-mail (ET 30) en het invullen van formulieren (ET 28) komen niet of te weinig aan bod. Dit geeft aanleiding tot de conclusie voldoet niet. Het schrijven blijft veelal beperkt tot het maken van oefeningen bij het opbouwen van grammatica- en woordenschatkennis en het leren van taalhandelingen voor de mondelinge communicatie. De mondelinge presentaties voor de GIP worden schriftelijk voorbereid en nauwkeurig verbeterd door de leraar. Het vormt een uitdaging voor de hele vakgroep om van de eerste graad tot de derde graad het schrijfvaardigheidsonderwijs uit te bouwen conform de
---	--

vereisten van de leerplannen.

Er is voldoende samenhang tussen het kennisonderwijs en het vaardigheidsonderwijs. Het onderricht van grammatica en woordenschat is functioneel. Het lesmateriaal wordt met zorg uitgekozen of aangemaakt en afgestemd op de finaliteit en specificiteit van studierichting van de leerlingen. Via een aangepaste werkbundel leren de leerlingen de woordenschat van het beroepsdomein van hun specialiteit. Voor alle studierichtingen is er een bijkomende cursus professionele, vooral mondelinge communicatie. Leerlingen krijgen voldoende de kans om de luister- en leesvaardigheid te oefenen in de lessen. Het verwerkingsniveau van de teksten en van de vraagstelling sluit aan bij de vereisten van het leerplan. Het variëren van de tekstsoorten is voor verbetering vatbaar. Informatieve teksten overwegen. De andere tekstsoorten komen minder aan bod.

De gespreks- en spreekvaardigheid worden intensief geoefend door middel van uitdagende opdrachten. Alle eindtermen worden aangeboden. In het kader van de geïntegreerde proef wordt voor het vak Frans een zinvolle opdracht uitgevoerd die uitmondt in presentaties. De communicatie tijdens de lessen verloopt volledig in de doeltaal, wat de taalverwerving ondersteunt. Leerlingen reflecteren over de eigenheid van de spreektaal. Men besteedt, vooral bij presentaties, aandacht aan genreconventies en tekstopbouw. Het beheersingsniveau van de leerlingen is wisselend. Voor sommigen is het zwak.

De (inter)culturele component van het leerplan krijgt een positieve aandacht o.a. via het gebruik van films, chansons, internetsites en het lezen van teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige cultuur en leefwereld. De uitstap naar Parijs vormt eveneens een grote meerwaarde voor de culturele vorming en de motivatie van de leerlingen.

Er is voldoende aandacht voor taalstrategieën. Het onderwijs biedt heel wat mogelijkheden aan de leerlingen om de vakattitudes te verwerven. Leerlingen reflecteren erover tijdens de lessen.

Door middel van de lesthema's en de uitstappen streeft de vakgroep ook een aantal vakoverschrijdende eindtermen na.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep hanteert een systeem van gespreide evaluatie met het oog op het spreiden van de studielast en het integreren van de evaluatie in het leerproces, zodat regelmatige bijsturing mogelijk is.

De evaluatie van de verschillende componenten van het leerplan biedt de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen in kaart te brengen voor alle vaardigheden behalve voor de schrijfvaardigheid. De kennis van grammatica en woordenschat wordt frequent en op het gepaste beheersingsniveau geëvalueerd. Per periode wordt de toetsing progressief opgebouwd van kortere kennistoetsen naar meer communicatieve taaltaken. Aansluitend bij de vaststellingen voor het onderwijsaanbod geldt ook hier dat de variatie in tekstsoorten voor de receptieve vaardigheden beperkt is. Voor de spreek- en gespreksvaardigheid worden nagenoeg alle leerplandoelen geëvalueerd.

De vakgroep levert een bijdrage tot de evaluatie van de gedragsattitudes.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De scoring is overwegend duidelijk.

De meerderheid van de leerlingen behaalde vorig schooljaar een voldoende jaarresultaat. De klasgemiddelden liggen tussen 50 en 59 % behalve voor de studierichting Industriële wetenschappen waar ze hoger dan 60 % liggen. Deze resultaten zijn richtinggevend voor het bereiken van de leerplandoelstellingen door de leerlingen behalve voor de schrijfvaardigheid, die niet genoeg wordt geëvalueerd.

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. Bij tegenvallende resultaten wordt meestal duiding gegeven.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er wordt gewerkt in een aangenaam leer- en leefklimaat. De lessen zijn sterk interactief en de medewerking van leerlingen wordt aangemoedigd. Leerlingen maken een groeiproces door naar zelfstandig leren en werken. Het talenportfolio wordt aangewend om hen te leren reflecteren over hun studieresultaten en persoonlijke doelstellingen te formuleren voor hun leerproces. Bij moeilijkere opdrachten kunnen leerlingen steeds extra begeleiding vragen aan de leraar.

Er is veel aandacht voor de curatieve leerbegeleiding. De leraar heeft een vast remediëringmoment ingelast per week. De effecten van de remediëringinitiatieven worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. De lessen gaan door in een vaklokaal dat uitgerust is met twaalf computers. ICT wordt voldoende geïntegreerd in het leerproces bij presentaties door de leerlingen, voor de visuele ondersteuning van de lessen, voor computergestuurde oefeningen over kennis en als communicatiemiddel tussen de leerlingen en de leraar.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep maakt een aantal afspraken over een beperkt aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking, zoals het gebruik van een talenportfolio. Het onderwijs in de derde graad berust op heel wat verworven expertise. De leraar bevindt zich in een ietwat geïsoleerde positie als enige in de derde graad tso. Hij zoekt evenwel voldoende uitwisselingsmogelijkheden op door deel te nemen aan intervisie-initiatieven en nascholingen. Naar aanleiding van de doorlichting heeft de vakgroep een beroep gedaan op de pedagogische begeleider. De professionaliseringsinitiatieven hebben een merkbare positieve impact op de kwaliteit van het onderwijs.

3.1.1.8 Toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichtingen Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/081)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvolledig. De leerlingenevaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. In het eerste leerjaar van de tweede graad verwerven de leerlingen weinig tot geen kennis over krachten en materie. In het tweede leerjaar zijn er lacunes in het aanbod over temperatuur, warmtehoeveelheid en inwendige energie en verdampen, koken en condenseren. De beschikbare lestijd wordt niet evenwichtig verdeeld over de leerplandoelstellingen zoals het leerplan aangeeft en lesuitval hypothekeert de beschikbare lestijd. De leerlingen realiseren te weinig de

vaardigheidsgerichte doelstellingen. Zij voeren onvoldoende leerlingenpractica uit en krijgen onvoldoende gelegenheid om wetenschappelijke vaardigheden te ontwikkelen. De verslagen van leerlingenproeven ontbreken. Van de mogelijkheid om leerlingenpractica te benutten als introductie op nog te verwerven kennis, wordt geen gebruik gemaakt. De leerlingen kunnen de algemene leerplandoelstellingen over 'onderzoekend leren' (AD1 t.e.m. AD4) niet bereiken.

De aangeboden leerplandoelstellingen zijn afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen beantwoorden aan de vereisten van de leerplannen.
Het wetenschapslokaal is uitgerust met internetverbinding en beamer. De integratie van ICT als leermiddel in de lessen, voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt ingang.
Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden onvoldoende efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van alle leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingresultaten komen niet tot stand op basis van een valide evaluatiepraktijk. De ontbrekende doelstellingen in het aanbod kunnen niet geëvalueerd worden. De vraagstelling behandelt te weinig leerplandoelstellingen, wat haar representativiteit in vraag stelt.
De evaluatie is gericht op de reproductie van kennis, het oplossen van vraagstukken, op inzicht en grafische vaardigheden. Het beheersingsniveau voldoet aan de verwachtingen van het leerplan. De opgaven zijn gevarieerd. Evaluatie van wetenschappelijke vaardigheden in het kader van 'onderzoekend leren' is niet aantoonbaar.
De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Ze weten voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal en hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd werden. De leerlingresultaten voldoen.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De lessen verlopen in een veilig, maar sterk gestuurd leerklimaat. Actieve werkvormen komen te weinig aan bod. De lesopbouw en het cursusmateriaal zijn gestructureerd.
Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. De instructietaal en het vakjargon zijn gericht op het bereiken van de leerplandoelstellingen.
De remediëring is afgestemd op de noden van de individuele leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
*Vorming
Overleg*

De deskundigheidsbevordering draagt bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen en vormingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen en om nieuwe leerplannen te implementeren. De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. Voor de begeleiding van de leerlingen en het afstemmen van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Er is collegiale samenwerking. Leraren wisselen vlot lesmateriaal en evaluatievragen uit.
De vakgroep ziet terecht werkpunten in het nog beter afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en het uitbreiden van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen.

3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso tweede graad Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De evaluatie is valide en de uitrusting is goed.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Bijna alle onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden, met uitzondering van 'uitvoeringsschema's lezen en aanvullen'. De leraren verdelen de aandacht evenwichtig over de verschillende delen van het leerplan.

De leerlingen bereiken soms niet het beheersingsniveau dat het leerplan voorschrijft. Als de leerlingen zelf keuzes moeten maken voor geschikte passingen of materiaalkeuzes, leren de leraren hen enkel de eerder gemaakte keuze begrijpen.

De school heeft de keuze gemaakt om het vak 'realisaties mechanische constructies' te verdelen in vier afzonderlijke deelvakken. Vaak geven de leraren nog leerstof zonder samenhang met de projecten uit het praktische vak, zeker in het deelvak technisch tekenen.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Samenstelling klasgroepen

De directie zorgt voor een tweede leraar tijdens de praktijkuren van het tweede leerjaar van de tweede graad. De groep is daar groot, maar zo kunnen de leerlingen toch efficiënt werken met de juiste begeleiding.

De lessen praktijk en technisch tekenen zijn steeds gegroepeerd in grote blokken. Dat verhoogt het rendement in de lessen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over een goede uitrusting. Het machinepark is up-to-date en wordt goed onderhouden. In de lessen technisch tekenen werken de leerlingen met moderne CAD-CAM-software (Computer Aided Design, Computer Aided Manufacturing).

De leraren ondersteunen hun lessen met audiovisueel materiaal. In de vaklokalen is telkens een computer met projectieapparatuur aanwezig. Tijdens de theoretische lessen gebruiken de leraren niet voldoende didactisch materiaal om de lesonderwerpen tastbaar of zichtbaar te maken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie schetst een volledig en evenwichtig beeld van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken.

De vragen en opdrachten zijn meestal goed afgestemd op het beheersingsniveau dat zij moeten toetsen. Soms bevatten de opgaven nog veel spelfouten.

Rapporteringspraktijk

Leerondersteunend

Transparantie

De rapporten zijn goed leesbaar en helder van opmaak. Zij geven gedetailleerde cijferinformatie van de prestaties. De leraren proberen dit aan te vullen met commentaren, maar de rapporten van het dagelijks werk bevatten weinig informatie van remediëring of uitleg bij de tekorten. Bij de rapporten van de proefwerken vermelden de leraren dat vaker, maar nog steeds niet systematisch.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen gebruiken overwegend leerboeken voor de theoretische deelvakken. De gekozen leerboeken sluiten goed aan bij het leerplan. De leraren differentiëren niet veel tijdens de theorielessen. Tijdens de praktijklessen werken de leerlingen overwegend individueel en op eigen tempo.

Voor zij-instromers maken de leraren een aangepast aanbod. Voor hen geven zij in het begin van het schooljaar op woensdagnamiddag een aantal bijkomende lessen. Zo halen zij hun achterstand in op vlak van vaardigheden en technologie. De leraren geven regelmatig feedback na de evaluaties in praktijk- of theorielessen. De remediëring blijft nog te sterk afhangen van individuele initiatieven van de leraar. Er is nauwelijks iets van te vinden in het leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering	De directie brengt de leraren op de hoogte van het nascholingsaanbod. De leraren maken daar vrij hun keuze uit. Alleen als er te veel lessen wegvallen, legt de directie beperkingen op. Enkele leden van de vakgroep scholen niet regelmatig bij. De directie inventariseert de gevolgde nascholingen, maar stuurt niet bij in functie van gedetecteerde behoeftes of beleidsplannen. De thema's zijn vakgebonden en zelden algemeen pedagogisch-didactisch.
<i>Vorming</i>	Het overleg binnen de vakgroep gebeurt drie maal per jaar formeel, op vraag van de directie. Verder vergaderen de leraren nog op eigen initiatief en overleggen zij regelmatig informeel. Zij buigen zich over de inhoud van de praktijkoefeningen en organisatorische thema's.
<i>Overleg</i>	

3.1.1.10 Specifiek gedeelte in bso derde graad Lassen-constructie (leerplan D/2010/7841/031)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De evaluatie is valide en de uitrusting voldoet om het leerplan te realiseren.

Onderwijsaanbod	De leerlingen bereiken bijna alle onderwijsdoelstellingen, met uitzondering van de leerplandoelstellingen rond 'zelf uitvoeren van CNC plaatbewerking' en 'een dagrapport en administratieve formulieren invullen'.
<i>Volledigheid</i>	De school verdeelt het geïntegreerde leerplan in vier deelvakken. De vakgroep slaagt er echter voldoende in om de lessen technologie, theoretische mechanica en technisch tekenen af te stemmen op de praktijkopdrachten. De geïntegreerde proef in het tweede leerjaar van de derde graad zorgt voor nog meer samenhang in het aanbod.
<i>Evenwicht</i>	De school richt een complementair uur theoretische mechanica in. Daarin werken de leerlingen aan de leerplandoelstellingen die er bij aansluiten, maar besteden ze ook veel energie aan elementaire rekenvaardigheden.
<i>Beheersingsniveau</i>	De leraren verdelen de aandacht evenwichtig over alle leerplandoelstellingen en de leerlingen bereiken het beheersingsniveau dat het leerplan verwacht. Zij nemen deel aan proeven voor gehomologeerde lascertificaten en behalen behoorlijke resultaten.
<i>Samenhang</i>	
Onderwijsorganisatie	De klasgrootte is haalbaar zodat de lessen zodanig worden gegeven dat de leerlingen voldoende leerrendement opleveren. Mede door het goede klasmanagement van de leraren is de sfeer productief. De leraren stimuleren de leerlingen om sterk zelfgestuurd hun opdrachten uit te voeren in de praktijklessen.
<i>Organisatie curriculum</i>	De lessen zijn voor het grootste deel in grote blokken gegroepeerd in het lessenrooster. Dat is bevorderlijk voor de efficiëntie bij de praktijkopdrachten.
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	
Uitrusting	De beschikbare materiële uitrusting in de leslokalen beantwoordt aan de minimale vereisten om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De praktijkuitrusting is up-to-date en de school waakt over het veilig werken met de nodige persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen. De leerlingen gebruiken die consequent en kunnen terecht in het schoolmagazijn als er iets ontbreekt.
<i>ICT</i>	In de vaklokalen is steeds de nodige ICT-uitrusting aanwezig en de leraren maken daar goed gebruik van. Voor de lessen technisch tekenen gebruiken de leerlingen de computerklas die uitgerust is met moderne CAD-software (Computer Aided Design). In de theorielessen wordt projectieapparatuur en didactisch materiaal gebruikt om de lessen te ondersteunen.
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
Evaluatiepraktijk	De school koos voor permanente evaluatie in de derde graad bso. Die bestaat uit verschillende delen.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De leraren beoordelen de praktijkopdrachten zeer frequent met een aantal
<i>Transparantie</i>	

wisselende productcriteria. Deze lichten zij enkel mondeling toe in het begin van het schooljaar. De leerlingen geraken er verder vertrouwd mee in de loop van het jaar. Er is geen verduidelijking van de schaal bij de criteria. Het is niet te achterhalen welke criteria aanleiding hebben gegeven tot het uiteindelijke cijfer. Het is ook niet op transparante wijze na te gaan welke leerplandoelstellingen zij evalueren. Na onderzoek blijken de meeste leerplandoelstellingen voor praktijk aan bod te komen. Deze manier van werken biedt te weinig garanties dat dat in de toekomst ook zo zal zijn.

In de theoretische deelvakken zijn er frequente overhoringen en tekenopdrachten. De vraagstelling is voldoende duidelijk en peilt naar het juiste beheersingsniveau zoals het leerplan dat beschrijft.

Daarnaast geeft elke leraar een cijfer voor inzet. Dat is een bundel van vakgebonden attitudes, zonder dat dat evenwel transparant omschreven is. Het geheel van de evaluatiepraktijk is veeleer een gespreide dan een permanente evaluatie.

Niet vakgebonden attitudes beoordelen de leraren in het attituderapport. Drie maal per jaar evalueren zij enkele attitudes. Die staan expliciet vermeld op het rapport en de cijfers worden gerapporteerd met commentaren om ze te verduidelijken.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren gebruiken hun eigen cursusmateriaal met de klemtoon op de invuldidactiek. In veel theorielessen lezen de leerlingen voor en vullen ze de belangrijkste woorden in. De leraren proberen de leerlingen te activeren en hun taalontwikkeling te stimuleren met deze werkvorm, maar het rendement voor het leerproces is niet op alle vlakken voldoende groot. De leerlingen beschikken niet altijd over een betrouwbaar oplossingsmodel of worden de juiste antwoorden geprojecteerd.

Op informele wijze geven de leraren vaak feedback na de evaluaties. Op die manier krijgen de leerlingen voldoende begeleiding. De leraren bespreken hun vaardigheden, vakgebonden attitudes en hun vorderingen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren volgen regelmatig nascholing, vaak over technische thema's. De directie houdt hen op de hoogte van het nascholingsaanbod, maar stuurt niet bij. Op pedagogische studiedagen komen soms pedagogisch-didactische thema's aan bod. De vakgroep heeft nog geen beroep gedaan op begeleiding om de evaluatiepraktijk bij te sturen.

De leraren overleggen minstens drie maal per jaar op formele wijze. Daarnaast is er nog vaak informeel overleg.

3.1.1.11 TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De evaluatie is valide en de uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Bijna alle onderwijsdoelstellingen komen effectief aan bod, met uitzondering van 'materiaalbeproevingen uitvoeren' en 'resultaten formuleren en toelichten'. 'Specifieke waarden zelf opmeten in hydraulische kringen' blijft onderbelicht. De school kiest ervoor om het specifiek gedeelte te verdelen in deelvakken. De leraren werken voldoende samen en zorgen voor samenhang. Ze slagen er in om

voor een goed evenwicht te zorgen tussen de verschillende leerstofdelen. De projecten in het eerste leerjaar van de derde graad en de GIP (geïntegreerde proef) in het tweede leerjaar van de derde graad zorgen voor genoeg samenhang. De projecten en de onderwerpen van de GIP zijn goed gekozen in functie van de leerplandoelstellingen. In de mate van het mogelijke kaderen de leraren de activiteiten in de projecten of de GIP. Zij stemmen de planning van de theoretische deelvakken ook op de projecten af. De leerlingen bereiken het beheersingsniveau dat het leerplan voorschrijft.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De klasgrootte in de derde graad elektromechanica is functioneel om de leerplandoelstellingen te bereiken. De lessen worden overwegend aangeboden in blokken van twee of meer lesuren. Dit bevordert het werken aan praktische projecten.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen om de lessen te ondersteunen. De samenwerking met de industrie in het kader van de GIP zorgt voor een sterke motivatie van de leerlingen en garandeert dat zij kunnen werken met actuele middelen om hun projecten uit te voeren.

De vakgroep ontwikkelt plannen om nieuw didactisch materiaal voor de theoretische lessen te maken. Zo willen ze 'het proefondervindelijk verkennen van begrippen en verbanden' in mechanica versterken.

De school beschikt over voldoende ICT-uitrusting voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. In de vaklokalen staan voldoende computers en projectieapparatuur. Sommige leden van de vakgroep zetten zich buitengewoon sterk in om toepassingen van elektronica te ontwikkelen in de projecten. Deze toepassingen betekenen een flinke meerwaarde in het curriculum.

De leraren zetten de aanwezige uitrusting doelmatig in om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van de theoretische deelvakken bestaat uit een gespreide evaluatie en proefwerken. Het deelvak waarin de leerlingen de projecten realiseren evalueren de leraren permanent. Zij quoteren productdoelstellingen, vaardigheden en attitudes. De scheiding tussen leef- en vakattitudes is niet altijd scherp.

Alle onderwijsdoelstellingen komen evenwichtig aan bod in de evaluatie.

De vragen op de toetsen en proefwerken van de theoretische vakken sluiten aan op de leerplandoelstellingen en peilen naar het juiste beheersingsniveau.

De beoordeling van de projecten is niet erg transparant. De leerlingen geraken gaandeweg vertrouwd met de criteria en krijgen vaak feedback. Het verband tussen de quoterings met de leerplandoelstellingen is niet altijd duidelijk.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

De rapporten zijn goed leesbaar en helder van opmaak.

De rapporten geven een gedetailleerde cijfermatige weergave van de prestaties. Leerlingen en ouders kunnen de evolutie opvolgen op het dagelijks werkrapport. De leraren proberen de cijfergegevens aan te vullen met commentaren. De kwaliteit van de rapportcommentaren is leraargebonden. Soms vinden ouders en leerlingen niet genoeg verduidelijking van de tekorten of voorstellen om te remediëren.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren kozen voor leerboeken en eigen cursusmateriaal voor de verschillende deelvakken. Deze zijn gestructureerd en goed leesbaar. De leraren geven nog te vaak klassiek frontaal les in de theoretische deelvakken. Af en toe hanteren ze activerende werkvormen tijdens lab-opdrachten.

De remediëring blijft een initiatief van de individuele leraar. Die initiatieven worden niet altijd in het leerlingvolgsysteem geregistreerd.

Deskundigheidsbevordering	De directie legt drie maal per jaar een vakgroepvergadering op. Wanneer er zich noden voordoen vergaderen zij ook frequenter formeel. De leraren vullen die vergaderingen aan met veel informeel overleg. De eerste vergadering van elk schooljaar wordt besteed aan de verdeling van de leerstof over de deelvakken. De leraren professionaliseren zich vaak voor vakinhoudelijke thema's, maar ook op algemeen pedagogisch-didactisch vlak, zoals tijdens de recente pedagogische studiedag die aan conflictbemiddeling werd besteed. De vakgroep beschikt over een grote expertise op vakinhoudelijk vlak. De leraren werken voldoende hecht samen om een volgehouden verbetering van een waardevol aanbod te garanderen.
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school voorziet in een structuur om de tekorten op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te detecteren. De preventieadviseur doet de jaarlijkse controles samen met het comité voor preventie en bescherming op het werk. De verslagen tonen aan dat zij die zeer grondig uitvoeren.

De school doet ook beroep op externen voor de wettelijk verplichte controles. De gemeenschappelijke interne dienst Antwerpen en periferie (GID) stelt aan de school een aantal halve dagen dienstverlening ter beschikking. Deze gebruikt de school om een studie over de luchtkwaliteit en machineveiligheid uit te voeren. De mogelijkheden om een rondgang door externen uit te voeren zijn daardoor uitgeput. De school zal een oplossing moeten zoeken voor dit probleem.

De school slaagt erin om dringende tekorten snel, en grote ingrepen planmatig aan te pakken. Er is nog een klein aantal opmerkingen in de verslagen van de deskundigen waar geen gevolg aan gegeven is. Grote actiepunten en infrastructuurwerken worden bijna altijd opgenomen in het globaal preventieplan of jaaractieplan. Die documenten zijn voorzien van de nodige praktische informatie. De directie waarborgt na het nodige overleg en de goedkeuring in het CPBW (Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk) dat de budgetten beschikbaar zijn. Voor sommige infrastructuurwerken zijn die budgetten nog afhankelijk van het verloop van procedures buiten de school.

Er heerst een sterk gevoel van betrokkenheid bij de directie en een groot deel van het personeel voor de zorg voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De lokale preventieadviseur is bereikbaar via verschillende kanalen zoals het elektronisch leerplatform. Bovendien is hij voldoende aanwezig en heel erg vertrouwd met het korps. Zo kan hij snel nieuwe knelpunten detecteren.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten blijken nog een gering aantal tekorten. De keuken van de leraarskamer is aftands en onhygiënisch, er is betonrot zichtbaar aan de buitentrappen van blok drie, de stookplaatsen zijn niet allemaal vrij van rommel. Die rommel is bovendien soms erg brandbaar. Bij de opslag van de gasflessen is nog steeds geen snelblustoestel voorzien. De school beschikt over een controle van de hoogspanning, maar die voldoet niet, net als bij de vorige controle. De inbreuken zullen pas verholpen worden wanneer de school aan andere infrastructuurwerken begint.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in de voorgelegde documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Bij de rondgang stelde de inspectie ook nog volgende bijkomende tekortkomingen vast. Het domein is niet toegankelijk voor mindervaliden. De overlopen in blok één en drie zijn onvoldoende beschermd tegen valgevaar. De etikettering van de chemische producten is niet up-to-date. De preventieadviseur is bezig met de MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet, of veiligheidsinformatieblad) te vervolledigen. Op het ogenblik van de doorlichting zijn ze nog niet aanwezig. De nooduitgang van de leraarskamer is slotvast tijdens ons bezoek.

De school doet beroep op de juiste externe controleorganismen op het vlak van gezondheid en hygiëne. Ze analyseert de verslagen en werkt aan de tekorten door ze op te nemen in het jaaractieplan en het globaal preventieplan.

De tekortkomingen vastgesteld door de externe controleorganismen komen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de rondgang. Bijkomend stelde de inspectie vast dat er levensmiddelen in het archief bewaard worden op een wanordelijke manier. Een gedeelte is reeds vervallen en betekent een gezondheidsrisico als iemand het nog gebruikt. De toiletten voor bezoekers en personeel zijn niet duidelijk gescheiden. Er is geen pictogram of aanduiding dat leerlingen er geen gebruik van mogen maken. De deuren zijn niet systematisch afgesloten voor leerlingen. Het aantal urinoirs en toiletten voor de jongens voldoet rekenkundig niet, maar de onderwijsinspectie stelde geen wachtrijen vast tijdens de doorlichting. Er is geen aangepast toilet voor personen met een beperkte mobiliteit. De school heeft geen legionellabeheersplan. Er zijn wel twee douches die ook af en toe gebruikt worden door het personeel.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoot en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school kadert haar algemene visie op leerlingenbegeleiding binnen het pedagogisch project, waarmee ze streeft naar preventie, begeleiding en begrenzing. Uit de verschillende beleidsdocumenten (schoolvisie, schoolreglement, vademecum voor de leraren, GOK-beleidsplannen) blijkt dat er sterk preventief en curatief wordt inzet op de socio-emotionele begeleiding en het tuchtbeleid. De studiekeuzebegeleiding krijgt een invulling op scharniermomenten na de eerste graad en in de derde graad. Voor wat de eigenlijke leerbegeleiding betreft, concretiseert zich het curatieve luik in de werking van de klassenraden die de opdracht hebben om naar aanleiding van tegenvallende resultaten remediëringmaatregelen te nemen. De preventieve leerbegeleiding is vooral gericht op leerlingen met leerstoornissen en GON-leerlingen. Verder streeft men naar het ontwikkelen van reguleringsvaardigheden en de juiste studiehouding bij alle leerlingen. De school wil ook aandacht besteden aan taalvaardigheid als voorwaarde voor het doeltreffend leren. Recentelijk is er een werkgroep gestart met het uitwerken van een schoolbrede aanpak van het leren leren van de eerste graad tot de derde graad. Dit schooljaar werd ook een systeem van studiecoaching opgestart. De school betreft het schoolteam expliciet bij de leerbegeleiding voor een beperkt aantal aspecten: de planningsvaardigheden, het nakijken van notities, de studiehouding via de attituderapporten, de opvolging van toetsen en taken en de rapportcommentaren. De beleidsdocumenten benadrukken weinig de verantwoordelijkheid van alle leraren voor de taalvaardigheidsontwikkeling en voor het verwerven en verwerken van informatie en het oplossen van problemen binnen de vakken. Algemeen is de visie op de leerbegeleiding sterker uitgewerkt voor de eerste graad dan voor de tweede en de derde graad. De samenhang tussen de verschillende initiatieven en beleidsdocumenten is voor verbetering vatbaar. Het vormt een uitdaging voor de school om tot een meer geïntegreerde leerbegeleiding te komen en het draagvlak in het schoolteam te optimaliseren.

Ondersteuning De school wendt de 22 GOK-uren en 8 BPT-uren aan om de leerlingenbegeleiding te ondersteunen. Deze uren worden vooral aangewend voor de werking van de socio-emotionele begeleiding en het sanctiebeleid van de school en in beperkte mate voor de uitwerking van de leerbegeleiding. Alle personeelsleden betrokken bij de leerlingenbegeleiding hebben een geïndividualiseerde functiebeschrijving. De klastitularissen spelen verder een belangrijke duidelijk omschreven rol in de leerbegeleiding. Ze fungeren als spilfiguur in de communicatie over de leerling met de ouders en de andere leraren, bijv. op oudercontacten en op de klassenraden. Naast de klassenleraar nemen ook de andere leraren de eerstelijnszorg op zich.

De school besteedt aandacht aan diagnosestelling voor de instromende leerlingen door middel van een intakegesprek. De doelstelling hierbij is vooral om na te gaan of leerlingen leerstoornissen hebben. Leerlingen met leerstoornissen genieten sticordimaatregelen, die worden vastgelegd in geïndividualiseerde handelingsplannen. De school komt de verplichting na om ook voor de instromende leerlingen in de eerste graad een taalscreening uit te voeren. Voor

leerlingen met taalachterstand zijn er remediëringsmomenten met behulp van een softwarepakket voorzien tijdens de middagspeeltijd. De school is goed op de hoogte van de leer- en zorg vraag van al haar leerlingen.

In het kader van de leerbegeleiding zijn er verder een aantal structurele initiatieven op schoolniveau. Voor de eerste graad is er een lesuur leren leren, vooral gericht op het aanleren van planningsvaardigheden en het zelf ontdekken van de meeste efficiënte studiemethode. Het recentelijk aangepaste attituderapport en ook de volgkaarten ondersteunen het ontwikkelen van planningsvaardigheden en van een goede studiehouding in alle vakken en alle graden. Er is voorzien in een middagstudie. De leerlingen van de eerste graad kunnen voor wiskunde, Frans en techniek terecht in de remediëringlessen tijdens de middag. De remediëringinitiatieven voor andere vakken en voor de leerlingen van de tweede en derde graad worden toevertrouwd aan de verantwoordelijkheid van de vakleraren. Bij tegenvallende resultaten wordt verwacht van de leraren dat ze duiding geven en voorstellen voor remediëring aanreiken. Een systeem van vakantietaken en waarschuwingen wordt gehanteerd om leerlingen extra kansen te bieden op een vlotte schoolloopbaan.

De school heeft vorig schooljaar een nieuw elektronisch leerlingvolgsysteem in gebruik genomen.

De school hecht belang aan het informeren van de ouders over de studievorderingen. Door middel van de agenda's, de rapporten en de oudercontacten krijgen ze regelmatig informatie.

Doeltreffendheid

De vakgroepen worden beleidsmatig beperkt aangestuurd om de preventieve en curatieve leerbegeleiding gestructureerd aan te pakken. Zo vormt de leerbegeleiding nog geen vast agendapunt voor vakvergaderingen. Als gevolg hiervan is de systematische en gestructureerde aanpak van de leerbegeleiding in de vakgroepen wisselend van kwaliteit. Er wordt weinig gewerkt met leerlijnen voor leren leren, voor vakspecifieke leerstrategieën en studietips en voor gerichte taalvaardigheidsontwikkeling over de graden heen. Toch werd vastgesteld dat de meeste leraren individueel de leerbegeleiding ernstig nemen. De meeste afspraken op schoolniveau (vademecum) worden opgevolgd. Het leerklimaat in de school is in het algemeen ordelijk en stimulerend.

Op het preventieve vlak is er in de doorgelichte vakken in het algemeen voldoende aandacht voor het opvolgen van de agenda, het aanbieden van goed gestructureerd lesmateriaal, voor differentiatie, voor instructie- en vaktaal en voor sticordimaatregelen. Mogelijkheden voor verbetering situeren zich voor een aantal vakken in het nakijken van de leerlingennotities die soms veel fouten bevatten, in het gebruiken van activerende didactische werkvormen en in de aandacht voor het leren leren en vakspecifieke leerstrategieën.

De meeste leraren nemen hun verantwoordelijkheden voor de remediëring. Er wordt systematisch feedback gegeven naar aanleiding van toetsen en taken. Leerlingen kunnen doorgaans terecht bij hun leraren voor extra uitleg of begeleiding. Waar de evaluatiepraktijk niet voldoende is afgestemd op de leerplandoelstellingen mist de remediëring evenwel slagkracht omdat ze wordt gebaseerd op een beperkte diagnose van het kennen en kunnen van de leerlingen.

Het leerlingvolgsysteem wordt in toenemende mate aangewend om de specifieke noden, de schoolloopbaan, de socio-emotionele ontwikkeling en het gedrag van leerlingen in kaart te brengen en voor consultatie beschikbaar te maken. De notulen van de klassenraden bevatten ook informatie over de studieresultaten, een duiding van de oorzaken van tekorten en soms ook een verwijzing naar remediëringsinitiatieven. Een meer systematische registratie van de remediëring zou de efficiëntie van de klassenraden verhogen. Het in kaart brengen van de talenten van leerlingen kan de school helpen bij een proactieve leerlingensoriëntering.

Niettegenstaande de afspraken op schoolniveau bevatten de rapportcommentaren bij tegenvallende resultaten niet altijd voorstellen voor remediëring.

Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school een aandachtspunt. De doelen en acties in het kader van de GOK-werking worden meestal geëvalueerd en bijgestuurd. Omdat aan de vooropgestelde doelstellingen en ondernomen acties echter niet altijd duidelijke verwachtingen qua resultaten worden gekoppeld noch een wijze van effectmeting, slaagt de school er nog niet altijd in om na te gaan of ze haar doelstellingen heeft bereikt. De impact van de preventieve en curatieve begeleidingsacties op de leerlingenresultaten/leerwinst wordt ook te weinig in kaart gebracht. Er is bijvoorbeeld geen systematische analyse van de effecten van de remediëringsinitiatieven.

Ontwikkeling De schoolleiding staat open voor de verwachtingen van de overheid inzake leerbegeleiding en streeft samen met het GOK-team en de werkgroep leren leren naar een steeds verdere verbetering van de kwaliteit ervan. Een aantal nieuwe initiatieven zagen recentelijk het licht (examenplanning in de eerste graad, hernieuwd attituderapport). De uitdaging voor de school ligt in het verder uitbouwen van een gestructureerde schoolbrede aanpak van het leren leren. Voorts is het noodzakelijk om verder in te zetten op het betrekken van het volledige schoolteam bij de leerbegeleiding. Hiervoor zal het nodig zijn om in consensus een evenwicht te vinden tussen het sanctiebeleid en de zorg voor leerlingen inclusief de leerbegeleiding.

Nascholingen worden vooral gevolgd door de leden van het GOK-team, graadcoördinatoren en betreffen veelal aspecten van socio-emotionele begeleiding. De noden van de leraren in verband met de leerbegeleiding werden nog niet in kaart gebracht, noch opgenomen in een nascholingsplan. De school heeft een samenwerkingsverband met een BuSO-school die informatie verstrekt over leerstoornissen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Vermits de visie nog in ontwikkeling is, ontbreken concrete beleidsplannen en actieplannen als referentiekader voor een gelijkgerichte implementatie, controle en opvolging van de evaluatiepraktijk.

De school opteert voor examens in combinatie met gespreide evaluatie voor de meeste vakken. In de A-stroom en het tso is de verhouding 40 % dagelijks werk / 60 % examens. De verhouding dagelijks werk / inzet is in de B-stroom (60 % / 40%) en in het bso (80 % / 20 %). In de eerste graad A-stroom en in de tweede

graad tso organiseert de school drie examenreeksen, uitgezonderd voor de één-uursvakken in de doorstromingsrichtingen. In de derde graad tso zijn er twee examenreeksen per schooljaar. Ze plant de rapporten- en examenperiodes in de schoolkalender. Daaraan is ook de organisatie van de begeleidende klassenraden en de oudercontacten verbonden.

In het laatste jaar, zowel in het tso als in het bso, maken de leerlingen een geïntegreerde proef (GIP). Voor de leerlingen van het 6de jaar bso in de studierichtingen Elektrische installaties en Lassen-constructie en in het 6de jaar tso in de studierichtingen Mechanische vormgevingstechnieken en Elektrische installatietechnieken worden de resultaten van de 14-daagse stage mee verrekend in de eindevaluatie.

Naast het cijferrapport krijgen de leerlingen ook een attituderapport. Tijdens het schooljaar schenkt de school extra aandacht aan drie attitudes, gespreid over drie periodes: planning en werkorganisatie, sociale omgang, studiehouding.

Ondersteuning

De leraren worden voldoende geïnformeerd over de overkoepelende afspraken rond evaluatie. Het organisatorisch kader is opgenomen in het schoolreglement en het vademecum voor leraren. In het vademecum zijn enkele inhoudelijke richtlijnen opgenomen rond feedback na evaluatie, soorten evaluatievormen en evenwicht tussen product- en procesevaluatie. Voor de implementatie wordt de verantwoordelijkheid gelegd bij de vakgroepen en rekent de directie op de deskundigheid en de verantwoordelijkheidszin van de leraren.

De leerlingen en de ouders worden voldoende geïnformeerd over de evaluatiepraktijk in het schoolreglement. De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en transparante manier via de rapporten, agenda's en oudercontacten. De school verwacht dat de ouders in oktober en op het einde van elk trimester het rapport van hun kind komen halen.

Er zijn beperkte procedures uitgewerkt om de leerbegeleiding en de evaluatie systematisch aan elkaar te koppelen. Remediërende initiatieven zijn daardoor in grote mate leraarafhankelijk. Na de deliberaties vullen de klassenleraren de leerlingendossiers in het leerlingvolgsysteem nauwkeurig aan.

In sommige vakken wordt in het eerste leerjaar van de eerste graad, zowel in de lessen als in de evaluatie, het eerste trimester benut om de overgang van het basisonderwijs naar de eerste graad secundair onderwijs vorm en inhoud te geven.

De organisatie en de invulling van de geïntegreerde proef wordt in de respectieve studierichtingen gecoördineerd aangepakt. Er is proces- en productevaluatie en evaluatie door externe juryleden. Er zijn afspraken over welke vakken erin opgenomen worden en wat hun inhoudelijk aandeel is.

Voor de stage zijn er evaluatieformulieren voor de stagebegeleider en de stagegever. De stage-evaluatie gebeurt aan de hand van een checklist waarin hoofdzakelijk persoonsgerichte vaardigheden beoordeeld worden. De leerling wordt veeleer beperkt bij de evaluatie betrokken. De beoordeling in de checklist wordt omgezet naar punten en verwerkt tot een eindcijfer.

De schoolleiding gaat ervan uit dat evaluatie deel uitmaakt van het leerproces en stuurt aan op het geven van feedback rond kennis, vaardigheden en attitudes. Via de nieuwsbrief worden er tips gegeven over het formuleren van rapportcommentaren. De rapporten dagelijks werk en de eindrapporten zijn helder, maar de commentaren zijn overwegend vaststellend en veeleer beperkt remediërend geformuleerd. Bij sommige vakken ontbreekt geregeld elke vorm van commentaar, zelfs bij zware onvoldoendes.

De werking van de delibererende klassenraden is opgenomen in het schoolreglement.

Doeltreffendheid Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals representativiteit, validiteit, betrouwbaarheid van de evaluatie hoofdzakelijk bij de vakgroepen. Dit resulteert in verschillen in de leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk en in weinig gelijkgerichtheid. Omdat er veel informeel gebeurt, is er onvoldoende zicht op kwaliteitsvolle initiatieven die een brede toepassing verdienen of situaties die moeten worden bijgestuurd. In een aantal vakken heeft de evaluatie overwegend de functie van resultaatbepaling. Deze aanpak strookt niet met de gevraagde aandacht voor vaardigheden en attitudes in de eindtermen en leerplannen. In lijn met het profiel van de school worden aanzetten gegeven tot de evaluatie van competenties in de derde graad bij de uitwerking van de geïntegreerde proef.

In de eerste en de tweede graad reikt de school beduidend meer B-attesten uit dan in de referentiescholen. Dit is het resultaat van een samenspel van factoren waaronder relatief veel leerlingen met een zwakke beheersing van de nodige competenties bij de start van het secundair onderwijs. Aanvullend wordt de school geconfronteerd met nogal wat leerlingen met een tanende studiemotivatie en vooral in de eerste graad in de optie Mechanica-elektriciteit. Uit de leerlingenrapporten en uit de verslagen van de klassenraden blijkt dat de school geconfronteerd wordt met een aantal leerlingen die de adviezen van de delibererende klassenraad of de bijsturingen van de leraren onvoldoende ernstig nemen.

Voor de delibererende klassenraad zijn er algemene organisatorische richtlijnen. De school voldoet aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten, maar in de onderbouwing van de motiveringen ligt de klemtoon vooral op de studieresultaten. Er is onvoldoende een verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling: de studiehouding, de GIP indien van toepassing, de remediëringsactiviteiten aangestuurd door de begeleidende klassenraad, het medisch dossier en de onderwijshistoriek van de leerling. Toch blijkt uit de gesprekken, de leerlingenresultaten en de leerlingendossiers dat tijdens de delibererende klassenraad de interpretatie van de studieresultaten, de evolutie van het leerproces en de effectieve leervorderingen de basis vormen voor een leerlinggerichte attestering. De clausuleringen bij de B-attesten zijn vooral gericht op het eigen onderwijsaanbod.

Ontwikkeling De expertise van competentiegericht evaluatie en gevarieerde evaluatievormen is veeleer beperkt. De school heeft tot nog toe weinig of geen initiatieven genomen om hiertoe de deskundigheid bij de leraren te bevorderen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, Kwaliteitszorg, Leiderschap, Visieontwikkeling	Het Sint-Jozefinstituut wordt geleid door een directieteam bestaande uit één directeur, één technisch-adviseur-coördinator en één technisch adviseur. Het tussen 2010 en 2012 nieuw samengestelde directieteam geeft vorm aan het schoolbeleid op grond van een doordachte taakverdeling en regelmatig overleg. Het wordt bijgestaan door drie graadcoördinatoren die instaan voor organisatorische aspecten van de werking en voor het mee bepalen van het pedagogisch beleid. Verder bestaat het middenkader uit drie leerlingenbegeleiders en twee mentoren. Het organigram van de school is duidelijk en alle betrokkenen kennen de aanspreekpunten voor de verschillende aspecten van de werking.
---	--

Het leiderschap is voor de drie directieleden vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid en op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. De directie opteert voor een coachend leiderschap en staat open voor de inbreng van de personeelsleden.

De scholengemeenschap staat de school bij op het vlak van het personeelsbeleid en het preventiebeleid. Buiten de samenwerkingsverbanden met bedrijven met het oog op de stages, heeft de school ook een samenwerkingsverband met een school voor buitengewoon onderwijs in de regio.

Het aantreden van het nieuwe directieteam gaf een nieuw elan aan de school. Naar aanleiding van de resultaten van een enquête over het beleidsvoerend vermogen, waaruit onder meer de noodzaak bleek om de visie van de school te actualiseren, werden stappen gezet om het pedagogisch project van de school participatief te herdefiniëren met de hulp van de pedagogische begeleidingsdiensten. De drie pijlers van de hernieuwde visie ‘preventie, begeleiden en begrenzen’ wijzen op de sterk leerlinggerichte invulling van het pedagogische project. In een klimaat van vertrouwen, respect en veiligheid (preventie), waar leerlingen ook voldoende aandacht opbrengen voor discipline en het respecteren van de leefregels (begrenzen), wil het schoolteam de leerlingen helpen zich te ontwikkelen en te leren (begeleiden). De reflectie over het pedagogisch project leidde ook tot de concretisering van de wens om zich sterker als een ‘school voor wetenschap en techniek’ te profileren. Hiervoor wordt volgend schooljaar een STEM-afdeling opgericht in de eerste graad, waarvoor de voorbereidingen volop aan de gang zijn. Men wil ook de studierichting Industriële ICT programmeren. Het opvoedingsproject wordt geconcretiseerd in het schoolreglement en het vademecum voor leraren, dat voor de meeste aspecten van de schoolwerking afspraken en procedures bevat.

De school maakt haar visie waar op een heel aantal vlakken. Het algemene leer- en leefklimaat verdient een positieve waardering. Een getrappt sanctiebeleid gecombineerd met een goed uitgebouwde socio-emotionele begeleiding (helpdesk), een volgehouden aandacht voor de infrastructuur en uitrusting en tenslotte een positief engagement en gedegen vakdeskundigheid van de meeste personeelsleden vormen hiervoor de basis.

De reële uitdaging voor het schoolteam bestaat er nu in om op basis van een constructieve dialoog de gezamenlijke doelgerichtheid voor het verwezenlijken van het pedagogisch project te vergroten.

In de eerste graad is het aantal A-attesten minder hoog dan gemiddeld in Vlaanderen. Dit heeft mede te maken met het profiel van de instromende leerlingen. Algemeen neemt de school haar opdracht om de leerlingen zo goed mogelijk te oriënteren goed op. Het attesteringsbeeld in het bso en het tso strookt voor een aantal studierichtingen met de referentiewaarden voor het gemiddelde in Vlaanderen en ligt voor andere studierichtingen lager. Het gemiddelde studiesucces van leerlingen die vanuit het tso naar het hoger onderwijs doorstromen is evenwel hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. Dit is onder meer het gevolg van het gerealiseerde niveau dat in sommige vakken relatief hoog ligt.

Er is voldoende mogelijkheid om te participeren aan de besluitvorming in verband met de schoolwerking. De school beschikt over een schoolraad waar over de wettelijk bepaalde beleidsaspecten wordt gecommuniceerd en onderhandeld. De leerlingen krijgen via de leerlingenraad de kans een inbreng te hebben in de besluitvorming. De oudervereniging staat vooral in voor de organisatie van en medewerking aan een aantal sociale activiteiten. Niettegenstaande de verzuchtingen van het schoolteam om voldoende inspraak te hebben in het schoolbeleid, werd de pedagogische raad vorig schooljaar ontbonden. Het onderwijskundig overleg verloopt formeel via de personeelsvergaderingen en de vakgroepwerking, die de laatste twee schooljaren werd geoptimaliseerd. Hierbij wordt gestreefd naar een goed evenwicht tussen inbreng van agendapunten door de directie en door de leraren. Vakverslagen worden opgevolgd en jaarlijks is er een overleg tussen de vakverantwoordelijken en de directie. Elk personeelslid engageert zich verder in principe voor ten minste één werkgroep die het schoolbeleid concretiseert.

De school tracht haar communicatie zo goed mogelijk te verzorgen. De pogingen om ouders te betrekken bij het ondersteunen van het leren van leerlingen zijn talrijk (brieven, agenda's, informatiesessies,...). Hiervoor wordt ook het elektronisch platform aangewend. Wat de interne communicatie betreft, communiceert de directie via de wekelijkse Nieuwsbrief over allerlei aspecten van de schoolwerking. Ook de werkgroepen kunnen via dit kanaal informatie doorgeven aan het schoolteam. Dit wordt aangevuld met informele communicatie en met een intensieve informatie-uitwisseling over leerlingen op de klassenraden en, recentelijk, via het leerlingvolgsysteem.

Het kwaliteitsdecreet stelt de school verantwoordelijk voor het onderzoeken en bewaken van de eigen kwaliteit. De school is zich bewust van de nood aan het uitbouwen van een kwaliteitszorgsysteem en heeft hiervoor een werkgroep in het leven geroepen. Een eerste enquête in 2012 in verband met het beleidsvoerend vermogen van de school heeft geleid tot het herzien van de schoolvisie op het pedagogisch project. De school levert verder een aantal inspanningen om haar werking te evalueren. Bij vergaderingen worden acties doorgaans besproken en bijgestuurd. Verder is er een aanzet om een beperkt aantal gegevens te verzamelen en te analyseren met name in verband met het profiel, de nood aan zorg en het welbevinden van de leerlingen. In het kader van de leerlingenbegeleiding hanteert de school een pdca-kwaliteitscirkel en tracht ze de doelstellingen te formuleren op leerlingen-, leraren- en schoolniveau. Via functioneringsgesprekken, informele contacten en lesbezoeken streeft de schoolleiding ernaar om de onderwijskundige processen op te volgen en op de hoogte te blijven van wat er leeft in het schoolteam. Soms wonen de

directieleden hiervoor ook vakvergaderingen bij. Voor een aantal aspecten van de kwaliteitsbewaking heeft de school de ondersteuning van de pedagogische begeleiding ingeroepen.

De aanzet tot kwaliteitszorg is positief en wijst op een streven naar verbetering. Men kan echter nog niet spreken van een systematische en cyclische aanpak. De school werkt nog niet via een planmatige aanpak waarbij ze participatief prioriteiten definieert waarvoor ze een gefaseerde aanpak qua de kwaliteitsontwikkeling uitwerkt. De gegevensverzameling is verder nog te beperkt en te weinig systematisch. De school redeneert ook nog niet genoeg vanuit haar kernopdracht om leerlingen tot een kwalificatie te brengen. Attesteringsbeeld, leerlingenresultaten, leerwinst, tewerkstellingsgegevens en studiesucces in het vervolgonderwijs (voor uitstromers) en in het hoger onderwijs worden nog veeleer weinig als uitgangspunt genomen om de kwaliteit van de onderwijskundige processen te evalueren en de werking aan te sturen. De verwachte effecten van de doelen en acties worden nog niet altijd opgenomen in de beleidsdocumenten. Dit bemoeilijkt het doelgericht handelen en de evaluatie van de ondernomen acties.

Hoewel de kwaliteitsbewaking in de vakgroepen de laatste jaren een positieve ontwikkeling heeft gekend, zijn er in het algemeen nog mogelijkheden voor verbetering vooral op het vlak van de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding. De vakgroepen wenden de leerlingenresultaten en het attesteringsbeeld nog niet aan om de onderwijspraktijk kritisch te evalueren.

De school heeft nood aan verdere professionalisering met betrekking tot het uitbouwen van een kwaliteitszorgsysteem.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De zorg voor de leerlingen.
- Het ordelijk schoolklimaat.
- Het engagement en de vakdeskundigheid van de meeste personeelsleden.
- De registratie van leerlingengegevens in het leerlingvolgsysteem door de klastitularissen en het helpdeskteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor visieontwikkeling.
- De vernieuwing en uitbreiding van het onderwijsaanbod overeenkomstig het profiel van de school.
- De taakinvulling van het directieteam en het middenkader.
- De materiële en infrastructurele ondersteuning

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in de B-stroom.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De participatieve besluitvorming op basis van de verantwoordelijkheid van het volledige schoolteam met het oog op het gezamenlijk doelgericht realiseren van het pedagogische project.
- De preventieve leerbegeleiding op vakniveau.
- De registratie van de remediëringsinitiatieven door de vakleraren.
- De evaluatiepraktijk.
- De diepgang van de vakgroepwerking in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het vertalen van de schoolvisie naar een samenhangend geheel van beleidsprioriteiten en concrete procedures.
- De verschillende initiatieven met betrekking tot de leerlingenbegeleiding samenbrengen in een coherente structuur.
- Het uitbouwen van een kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de A-stroom en in het tso derde graad. (wordt opgevolgd door de inspectie)
- De leerplanrealisatie voor Engels in het bso derde graad. (wordt opgevolgd door de inspectie)
- De leerplanrealisatie voor toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichtingen Elektriciteit-elektronica en Elektromechanica. (wordt opgevolgd door de inspectie)

Wat betreft de regelgeving

- Het aanwenden van de correcte benamingen voor de structuuronderdelen in de eerste graad in de officiële documenten en de externe communicatie. (Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17 december 2010, Art. 124) (wordt niet opgevolgd door de inspectie)
- Het jaarlijks opstellen van een nascholingsplan conform de regelgeving (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, afdeling II, artikel 8)(wordt niet opgevolgd door de inspectie)

- Het plannen en consequent uitvoeren van de evaluatiegesprekken met de personeelsleden (Decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding van 27 maart 1991, art. 47octies)(wordt niet opgevolgd door de inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
- omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans	
Graad 2 TSO Elektriciteit-elektronica		toegepaste fysica
Graad 2 TSO Elektromechanica		toegepaste fysica
Graad 3 BSO Elektrische installaties	Engels	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	Engels	
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	Frans	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Frans	
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	Frans	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **04-05-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vinciane VANDERHEYDE de inspecteur-verslaggever	Rit MELIS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	